

Večernik

»JUTRA«

Leto II. (IX.), štev. 90

Maribor, četrtek 19. aprila 1928

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifu
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Novi potresi na Bolgarskem

SINOČI JE NOV KATASTROFALEN POTRES UNIČIL V ČIRPANU ŠE TO, KAR JE ŠE OSTALO CELEGA. — NAD 700 MILIJONOV ŠKODE.

SOFIJA, 19. aprila. V Čirpanu je bil sinoči nov katastrofalen potres, ki je napravil ogromno škodo. Število žrtev in podrobnosti še niso znane, ker so pokvarjene vse zveze z mestom. Po dosedanjih ugotovitvah znaša škoda, povzročena po zadnjih potresnih sunkih, nad 700 milijonov levov. Vlada je poslala močne oddelke vojaštva v potresno pokrajino, da vzdržujejo red.

SOFIJA, 19. aprila. Po najnovejših vesteh je zadnji potres na Bolgarskem uničil 28 vasi vzhodno od Sofije. Prebivalstvo stanuje pod milim nebom in trpi največje pomanjkanje. V Čirpanu so uničene cele ulice. V tamkajšnji banki je bilo pokopanih od razvalinami več oseb. Vse so našli mrtve razen knjigovodje, ki je ležal celih 26 ur med razvalinami. Pogled na porušene vasi je strašen. Vsepovsod je videti silna opustošenja. Vojaki in orožniki delajo noč in dan na čiščenju ulic. Ponesrečene žrtve bodo pokopane v skupne grobove. Potres je uničil tudi skoro vso živino v prizadetih pokrajinah. Od 2300 hiš v Čirpanu ni ostala niti ena nepoškodovana.

BEOGRAD, 19. aprila. Tukajšnja potresna opazovalnica je zabeležila danes več manjših, a močnih potresnih sunkov.

BUDIMPEŠTA, 19. aprila. Sinoči ob 20 h 24' 37" so zaznamovali tukajšnji potresni aparati močen potres 800 km jugovzhodno. Sinek je bil tako močen da so se polomile vse ige aparata.

LJUBLJANA, 19. aprila. Potresna opazovalnica ljubljanske univerze je zabeležila sinoči ob 20 h 24' 36" hud potres, čegar epicenter leži okoli 1120 kilometrov jugovzhodno od Ljubljane. Valovi so bili tako močni, da so vrgli pisalko aparata z mesta. Ponoči je bilo zopet več močnih sunkov.

Pismo iz Primorja

POSET FAŠISTOVSKIH POGLAVARJEV V TRSTU IN NA KRASU.

Trst, 17. aprila.

Med tem, ko je general Nobile s svojim laškim zrakoplovom osrečeval osrednjo in severno Evropo, so pa nas Tržačane in Kraševce osrečevali razni veliki gospodje iz Rima, seveda fašistovski, ker si od drugod itak človek sreče ne more misliti. Prišel je v Trst poglavar vseh fašistovskih strokovnih organizacij, sindikatov, častivredni Rossoni, ki je najprej v Trstu razlagal fašistovsko strokovno modrost, potem pa se dal prepeljati tudi na Kras in v Tržič. V Nabrežini je govoril tamošnjim kamnosekom med katerimi je seveda večina — »drugorodčev«, in častivredni Rossoni je našel tudi zanje kopico ljubeznivih besedi. Govoril jim je tako-le:

»Mnogi med vami ne govorite italijansko, toda vsi morajo razumeti besede ljubezni ki jih mi izgovarjamo. Do kruha imajo pravico tisti ki vrše svojo dolžnost pod tem lepim italijanskim solncem. Mi fašistovski sindikalisti ki vas vidimo tu na vašem delu, vam svetujemo da vztrajate v vršeni svojih dolžnosti, vi na heste potem ponosni da pripadate tej naši domovini in prinašate svoj prispevek k njeni veličini. Vam dobro svoje vsakdanje delo in kadar boste imeli potrebo podpore in obrambe, se zatecite k fašistovskim sindikatom ki vas uče ljubiti domovino in vršiti svojo dolžnost. Dokler bom jaz na čelu, bom branil vaš kruh in mirno življenje vaših družin. Živite italijansko delo, živite Duce živite mogočna Italija!«

Pa veste sedaj ali niso naši nabrežinski kamnoseki res lahko zadovoljni, ko smejo vršiti svojo dolžnost pod lepim italijanskim solncem in smejo biti ponosni, da pripadajo domovini Italiji in prispevajo k njeni veličini. Za kar jim je obljubljena vsa podpora in obramba s strani fašistovskih sindikatov, čeprav ne govorijo italijanski. Koliko časa bo držala ta obljuba, je seveda drugo vprašanje, ko je vendar znano, da so fašisti kratkoročno izgnali iz Nabrežine že nekoliko sto delavcev ki niso bili Italijani, in so vsem ostalim tudi že zagrozili, da jih izžene v najkrajšem času.

Drug tak rimski osrečevalec naših krajev je bil poglavar vsega italijanskega združništva, častivredni Alfieri, ki je prišel v Trst, da se točneje pouči o združništvu v Trstu in na Primorskem, tisti Alfieri, ki je tamle na začetku leta obetal zastopnikom našega združništva na Goriškem, da ta edina opora našega narodnega gospodarstva ostane še nadalje nedotaknjena, istočasno pa je odredil, da zavzamejo fašisti goriško Združno zvezo in žnjo vse naše združništvo na Goriškem.

V Trstu si je častivredni Alfieri oledal naprave nekaj socialističnih, sedaj pod fašistovskim komisarjem poslušajočih Delavskih zadrug (»Cooperative Operale«) in še razne druge zadruge ter je celo prav milostno poslušal razne prošnje in priitžbe. Obetal je vsestranske podpore, seveda, v kolikor bodo dovoljevala sredstva. Končno pa je v dvorani fašista zbral okoli sebe zastopnike vsega tržaškega združništva — udeležil se je tega sestanka tudi predsednik

naše tržaške Zadrugne zveze, dr. Josip Agneletto — in jim izrazil svoje zadovoljstvo na lepih uspehih, ki jih dosega združništvo pod smotrenim fašistovskim vodstvom po smernicah, ki jih je začrtal sam ljubljani Duce, gospod Mussolini. Potem se je pa odpeljal.

Kdo ne bi bil srečen in vesel ob takih pohvalah in ko se nam očividno tako dobro godi, da se nam bolje ne more!

Veliko železničarsko zborovanje

Sinoči se je vršilo na verandi Uniona zopet veliko železničarsko zborovanje, da se da duška in izraza — ogorčenju in protestu. Likvidacija živilskih skladišč je izvedena in v kurilnici, kjer je zaposlenih okrog 900 železničarjev, so 11 delavcev odpustili samo radi tega, ker so podpisovali in predlagali upravičene zahteve skupnosti. Med odpuščenimi je tudi občinski odbornik Ivan Krajnc, ki je prišel v občinski odbor že pri prvih volitvah in ki je med železničarstvom vsled svoje vzajemnostne vneme zelo priljubljen.

»Likvidacija« živilskih skladišč je brez primerna. Skladišče so kratkoročno zaprli, železničarjem pa vzeli možnost, da bi se kje drugje oskrbeli z živili. Obratunske listke so dobili mesto plače. Povrh so se še premije reducirale za 30%. Ko se je pokazalo radi vsega tega razumljivo razburjenje v kurilnici, so pa odpustili delavce, ki so govorili v imenu svojih tovarišev.

Poslanec g. Petejan je o vsem tem govoril na shodu kakor človek, ki z vsem svojim razumom ne more razumeti brezmišelnega početja. Železniškim uslužbencem se nikjer ne godi tako slabo, kakor pri nas. Železnice so pri nas pasivne, drugje, kjer imajo uslužbenci delu in življenju primerno plačilo, so pa aktivne. Z ubijanjem osebja se ubija železnice, delo, produkcijo. V Beogradu se čudijo nezadovoljstvu železničarjev v Sloveniji, češ pri nas v Skoplju n pa ni protestov. Ni jih radi tega, ker je delavec tam že od nekdaj na stopnji kulija, pri nas pa na nivoju zapada. Mesto da bi dvignili vso železniško delavstvo na ta nivo, ki je v vsakem oziru dober, produktiven, hočejo vse stlačiti in vreči na nivo skrajno bedne, produktivno nezmožne mase. Ne razumejo škode, ki jo delajo sami sebi. Radi železnic, radi skupnosti, radi države morajo protestirati železničarji.

Radi odpustov delavskih zaupnikov je bila v Beogradu posebna deputacija, nateleta je pa ravno na — praznikovanje. Tudi akta še ni v Beogradu. Generalni ravnatelj je obljubil, da ga bo takoj pričel ter vse storil, da se spor ublaži. Na shodu so obsipali najostrejši včerajšnji članek »Slovenca«, kjer F. Ž. (ebot) vsem železničarjem — neklerikalcem podtika pohlep po imovini, po milijonih živilskih skladišč ter tako upravičuje krivice in napake, ki jih dela radikalno-klerikalna vlada.

Udruženje mariborskih učiteljskih priredil v nedeljo, 22. tm. ob 15. v telovadnici zavoda svojo akademijo. Pri spevki so namenjeni poučnemu potovanju četrtoletnic. Odbor vabi k obilni udeležbi.

Zlatarski delavec

pasar, dobi takoj službo potom mariborske borze dela. Naj se tam zglaši.

Ženska volilna pravica v Angliji

PET MILIJONOV NOVIH VOLILCEV V ANGLIJI. ODPRAVA SMRTNE KAZNI IZVZEMŠI V SLUČAJU VOJNE.

LONDON, 19. aprila. Včeraj je razpravljala spodnja zbornica o zakonskem načrtu, ki priznava žensko volilno pravico z 21. letom starosti pod istimi pogoji kakor moškimi. Predlog, da naj se za ženske določi starost 25 let, je bil odklonjen s 359 proti 16 glasom in sprejet vladni zakonski načrt. Število volilcev se vsled tega poviša v Angliji za 5 milijonov.

Zbornica je razpravljala dalje o smrtni kazni v aktivni vojaški službi. Delavski poslanec, major Atle, je predlagal, da naj se smrtna kazen izvzema v slu-

čajih upora in veleizdaje, odpravi. Lord Cecil je priznal, da je vlada mnogo storila za popolno odpravo smrtne kazni, vendar se je izkazala potreba, da se obdrži za slučaj vojne. Finančni tajnik Duff Coper je izjavil, da vlada ni odpravila smrtne kazni radi kakih koncesij javnemu mnenju, temveč na predlog vojaškega sveta, ki je smatral, da to ne bi škodilo vojaški disciplini. Končno je bil sprejet vladni predlog glede odprave smrtne kazni, ki ostane le za slučaj vojne, s 199 proti 197 glasom.

VUKIČEVIĆ V AVDIJENCI.

BEOGRAD, 19. aprila. Ministrski predsednik Vukičević je bil od 9. do 10. dopri kralju v avdijenci. Takoj nato se je vršila daljša seja ministrskega sveta.

SNEŽNI ZAMETI NA POLJSKEM.

VARŠAVA, 19. aprila. V posameznih delih Poliske so divjali včeraj veliki snežni viharji, ki so uničili vse telefonsko in brzojavno omrežje. Tudi v Varšavi je zapadel debel sneg in so morali ustaviti tramvajski promet. Od 108 telefonskih linij, ki spajajo Varšavo s provinco in inozemstvom, je ostalo 130 poškodovanih samo 9.

Iz vojašnice pod vlak.

Včeraj zjutraj je našel železniški čuvaj v Dravljah pri Ljubljani strašno raztrgano telo nekega moškega, ki ga je povozil tovorni vlak vozeč na Gorenjsko. Ker je bilo truplo nesrečneža oblečeno v vojaško uniformo, je prispela na kraj nesreče vojaška komisija in policijsko odposlanstvo, ki so ugotovili, da gre za 21letnega vojaškega novince Ivana Zupanca od Sv. Leharta v Slov. goricah. Zupanc, ki je bil zadnje dni silno potr, je že prejšnjega večera brez dovoljenja zapustil artilerijsko vojašnico in potem ležal ponoči pod vagonom na nekem stranskem tiru v Dravljah, na vse zgodaj zjutraj pa je najbrž v samomorilnem namenu skočil pod tovorni vlak in našel strašno smrt.

NASLEDNIK DASZYŃSKEGA V STRANKI.

VARŠAVA, 18. aprila. Ker je bil dosedanjí predsednik poljske socialistične stranke Daszyński izvoljen za predsednika parlamenta, je stranka izvolila za svojega novega naslednika znanega socialističnega poslanca Diamanda Obenem je sklenila, da ostane še nadalje v ostrí opoziciji proti Pilsudskemu.

Smrt na cesti.

Danes dopoldne so našli na Tržaški cesti pri takozvani zarezni mrtvega 70letnega železniškega upokojenca Franca Hohl-a. Zdravnik je ugotovil, da ga je zadela kap. Starček je stanoval na Po-brežju v Nasipni ulici in ni kazal nobenih znakov kake bolezni. Za danes dopoldne je bil pozvan v železniško kurilnico, kjer je nekdanj služboval, da poda neke podatke glede svoje pokojnine. Njegova svakinja pravi, da se je nekako ob osmih zdrav in dobro razpoložen podal od doma. Gotovo ga je veselilo, da je učakal regulacijo svoje penzije, ki je le mizerna po dolgem, težkem službovanju. Usoda je pa hotela drugače. Sredi poti ga je ugrabila smrt ter mu dala večni pokoj ravno na dan, ko je v socialnih zadevah tako počasna uprava po dolgih letih načela njegovo pokojninsko vprašanje. Pokojnik je bil samec.

Berlinski mednarodni pedagoški kongres

Berlin, 14. aprila.

V sredo 12. t. m. je pruski prosvetni minister dr. Becker otvoril največji povojni pedagoški kongres. Udeležba je veličanska: 7000 učiteljev, skoraj iz vseh kulturnih držav je prišlo, da vidijo stanje povojnega nemškega šolstva in se na lastne oči prepričajo o uspehih in neuspehih novodobnih reformatorev. Ogromno število udeležencev (pričakovali so jih le 2500!) dokazuje, da je ideja »nove šole« prodrla že v široke mase učitelstva vsega sveta. Vzgojna vprašanja so v mnogih državah iz povojne pasivnosti postavljena že na prvo mesto. V novih razmerah so nastale nove potrebe in tem se mora prilagoditi vzgoja naraščanja, ki je bodočnost države in naroda. Nemci se tega jasno zavedajo, kar svedoči otvoritveni govor dr. Beckerja »O internacionalnem duhu in nacionalni vzgoji«.

Mednarodno združenje učiteljstva, ki se je pred kratkim izvedlo, dokazuje, da žele učitelji vseh kulturnih držav zajedno delovanje na vzgojnem polju v smislu zopetnega sporazuma narodov. S tem smotrom je učiteljem in vzgojiteljem dana naloga, ki je mnogo večja in težja kot naloga, naložena s istim ciljem strokovnjakom na gospodarskem in političnem polju. Kaj koristijo narodom najlepše mednarodne organizacije, če se mladina vzgaja zgolj v egoističnem, nacionalističnem duhu! Preti nam nevarnost mehanizacije duševnosti in te se je treba varovati. Kulturni napredek človeštva je odvisen zgolj od čimvišjega intelekta, ki se je povzpela nad instinkt. Kar znači demokratizem za ljudsko zajednico, to naj postane internacionalizem za narodne zajednice. Danes živimo v dobi absolutne nacionalistične ideje. Iz tega naziranja se ne moremo izklopiti, kot se srednji vek ni mogel iz religioznega. Dokler se nacija smatra le kot nacija, ni ne bo mogoče preiti iz nacionalistične

dogmatičnosti v mednarodno naziranje. S tem pa nikakor ni zahtevana likvidacija nacionalnih idej, kakor je tudi urešničenje teh ciljev potom pritiska nemogoče. Internacionalna ideja izvira le iz nacionalne svobode, pravi internacionalni duh nastaja iz istega vira kot socialna in religiozna toleranca. Kadar človek človeku katerekoli narodnosti, vere ali razreda priznava svobodo, takrat so dani vsi duševni predpogoji za dvig novega človečanstva. Mednarodne organizacije nastajajo s sporazumnim delovanjem narodov, mednarodni duh pa je le mogoče potom novega naziranja človeka do človeka. Želja po sporazumnem vzgojnem delovanju v smislu internacionalne ideje bazira na nacionalni vzgoji, ki mora izhajati iz čistega človečanstva. Kar ljudi neglede na individualnost loči, je nacionalnost, kar jih druži, je človečanstvo. To je pot, ki jo zavestno uveljavlja izobrazba nemških učiteljev brez ozira na kategorije. In res se nemško šolstvo dviga od najnižje osnovne do visoke šole v enotnem naziranju, ki ga je tolmačil minister dr. Becker. Inozemski delegati so vzeli izvajanja z odobravanjem na znanje, saj se zrcali v njih pacifiistična, človekoljubna tendenca povojne oficijelne Nemčije.

Sicer je napravilo nekoliko čuden utis dejstvo, da državna prosvetna oblast pri kongresu ne sodeluje, to se pa tolmači s tem, da se prav te dni prične volilna borba za državni zbor in so agitacije na dnevnem redu. Na kongresu sodelujejo tudi pedagoške kapacitete iz drugih nemških provinc. Z napetostjo se pričakujejo izvajanja prof. Kerschensteinerja, Fischerja, Wolffa itd.

Razen 2 učiteljev iz mariborske oblasti, se kongresa udeležuje tudi g. prof. Osvald, prof. dr. Čajkovic iz višje pedagoške šole z Zagrebu (poslanec KDK), referent prosvetnega ministrstva gosp. Pavle Flere in še več drugih.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 19. aprila ob 20. uri »Rigoletto« ab. D. Kuponi.

Petek, 20. aprila. Zaprto.

Sobota, 21. aprila ob 20. uri »Dva bregova« ab. A. Kuponi.

Nedelja, 22. aprila ob 15. uri »Dobri vojak Švejk«. Kuponi. — Ob 20. uri »Tako krat v starih časih«. Kuponi. Znižane cene. Zadnjikrat.

»Jesenski manever« na marib. odru. Te dni bo premijera te nad vse priljubljene Kalmanove operete, ki se na vseh operetnih odrih zopet in zopet vprizarja. Zato je gotovo, da bo tudi v Mariboru vžgala.

»Švejk« zadnjič popoldne se vprizori v nedeljo 22. aprila, na kar opozarjamo posebno zunanje občinstvo.

»Dva bregova«. Ta veleuspela Leskovčeva drama, ki se je morala radi boleznj gdč. Kovačičeve odložiti, se vprizori zopet v soboto 21. aprila.

Cesta Maribor - Št. Peter - Ložane

Ena najvažnejših zadev levega dravškega brega je dobra cesta iz Maribora preko Sv. Petra v Ložane. Predmetna cesta spada v kompetenco mariborskega okrajnega zastopa. Podoba je, da se bo dolgo zamišljena cesta začela kaj skoraj graditi ter že obstoječa popravljati; kajti ljudstvo, kakor merodajni faktorji so že davno uvideli, da je izvršitev tega projekta nujno potrebna. Obektivnosti na ljubo moramo priznati, da sedanji okrajni zastop kaže mnogo volje, da se ta načrt izvrši. — Prizadeti posestniki pa prosimo, da se z delom čimprej začne, kakor je bilo ob priliki zadnjih volitev že neštetokrat — obljubljeno. Obljuba pa dela dolg. — Poleg ceste, katero že leta in leta zahtevamo, pa je nujno potrebna tudi poprava stare ceste do Lorberja. Pri posestniku Königu ni široka niti 3 (tri) metre, medtem ko neregulirana Drava izpodjeda breg, na katerem teče predmetna cesta, ki je življenjska žila za tukajšnje kmetovalce.

Ni nam menda treba povdarjati važnosti te prometne zveze; kajti gospodje pri naši oblasni upravi so imeli priliko, da se sami prepričajo o važnosti te proge oz. ceste.

Tudi nameravana avtobus zveza Maribor - Št. Peter - Sp. Duplek - Ptuj je življenjska zahteva tukajšnjih kmetov, posestnikov in obrtnikov brez razlike političnega mišljenja. Sedaj je dolžnost okrajnega zastopa, da zaviha rokave in se loti predlagane poprave ceste, ki je mestoma tako ozka, da se ne more avto bus ogniti kmečkemu vozilu oziroma senenemu vozu. Na dotičnih mestih je treba cesto primerno razširiti, a prvo predlagano cesto čimprej zgraditi.

S tem bi tudi dosti brezposelnih delavcev prišlo vsaj do začasnega zaslužka, a prebivalstvu bi bilo pomagano s tem, da bi dobilo dolgo zaželeno in tišokrat obljubljeno prometno cesto.

Naš glas naj ne bo glas vpijočega v puščavi! Mi kmetje imamo kot davkoplačevalci pravico do take razumljive zahteve, ki ni samo v našem interesu, ampak tudi mesta in njegovih prebivalcev.

Schubertov slavnostni koncert.

Opozarjamo še enkrat na koncert, ki ga priredi pevsko društvo »Marburger Männergesangsverein« v soboto ob 8. zvečer v Unionski dvorani v proslavo stoletnice smrti velikega mojstra Franca Schuberta. Spored vsebuje izbiro biserov njegovih skladb. Zborska dela se vrstijo s solopesnimi, ki pomenijo pravzaprav domeno njegovega ustvarjanja. Moški zbor bo zastopan s psalmom »Gott meine Zuversicht«, z oblatnim spremljevanjem na glasovirju, nadalje s »Nachtgesang im Walde« s spremljevanjem na trobilih in s »Ständchen« s spremljevanjem na glasovirju (solo — Oskar Jölli). Koncertni pevec Oskar Jölli, ki ga smatra svetovno časopisje kot najboljšega interpreta Schubertovih pesmi, se bo predstavil z obsežnim programom. Mešani zbor bo proizvajal krasno »Gebet« z oblatnim spremljevanjem na glasovirju in na koncu sporeda »Deutsche Tänze« s spremljevanjem orkestra. Predprodaja pri Höferju je že začela. —

Mariborski in dnevni drobiž

Sprejem »Obiliča« v Mariboru

130 članov akad. pevskega društva »Obilič« prispe v Maribor jutri v petek z brzovlakom ob 14. uri 48 min. iz Beograda. Maribor bo akademike svečano sprejel. Zastopniki oblasti, narodna in kulturna društva, šole in ostalo občinstvo je vabljeni, da se mnogobrojno udeleži sprejema na kolodvoru. Sprejema se udeleži tudi oficirski zbor in vojaška godba, ki bo spremila bratske pevce po Aleksandrovi, Slovenski in Gosposki ulici v bivšo kadetnico, kjer bodo prenočevali. Večerni koncert prične točno ob 20. uri ter se občinstvo naproša, da pravčasno zavzame mesta. Za koncert je v predprodaji še nekaj vstopnic na razpolago. —

Zopet pristanek tujih letal pri Mariboru

Pokrajina južno Maribora je radi svoje ravnine izredno priročna za pristajanje letal. Upamo, da ne bo trpelo več dolgo, ko dobimo na Teznu ali kje v bližini stalno postajo mednarodnih letalskih zvez. Zlasti nas zavidajo za ta ugoden teren sosedni Gradčani, ki se na vse kriplje trudijo, da dosežejo aeroplansko postajo pri Gradcu, še predno se posreči to počasnejšim Mariborčanom. Kajti ni verjetno, da bi mednarodne letalske proge imele tako blizu postaje kot sta Gradec in Maribor in bo pač zmagala agilnost in seveda tudi rentabilnost enega ali drugega mesta.

Včeraj okoli poldne sta se spustila na travnik pri Hočah dva aeroplana, ki so ju ljudje imeli za francoska. Z vseh strani, iz vasi, njiv in travnikov so se zgrinjali ljudje, da si od blizu ogledajo redke in neprostovoljne goste. Na telefonično prijavo orožniške stanice je odšla popoldne na lice mesta komisija okrajnega glavarstva, ki so se ji predstavili letalci. Letali sta prišli iz Francije, kjer so ju prevzeli v tovarni Farman za svojo državo Rumuni. Radi slabega vremena so letalci izgubili orijentacijo in morali pristati pri Hočah. Oba aeroplana sta bila dvokrovnika, že na prvi pogled skonstruirana za vaje svrhe. Eden je bil prirejen tudi za potniško prevažanje in je imel prostora za 12 oseb, drugi je bil čisto vojaški z nastavki za strojnice in bombe.

Med letalci, rumunskimi in francoskimi piloti in mehaniki je bil tudi sam ravnatelj tvornice Farman aeroplanov. Vsa šestorica je prenočila sinoči v hotelu Mariborski dvor. Potem ko sta vzeli letali še potrebno zalogo bencina, sta se davi ob 8. po krasnem zaletu dvignili na pot proti Bukarešti. —

Jadranska Straža.

Ustanovitev pomladka Jadranske Straže se bo vršila dne 22. in 23. t. m. in sicer prvega dne ob 11. uri za srednje, drugega dne ob 16. uri pa za osnovne šole v dvorani Uniona. Ustanovitev je združena s prireditvijo sledečega sporeda: 1. Jadranska straža, govori gosp. prof. Ribarič. 2. Dvorak: Valček št. 4 op. 54, dijaški orkester, dir. Nerat. 3. Emil Adamič: a) »Lipa«, b) Jakob Aljaš: Zbogom ti planinski svet, zapoje mešani zbor gimnazije, dir. g. Gašparič. 4. Dragotin Kette: Adria (I), Na molu San Carlo, deklamira osmošolce Fr. Irgl. 5. Huberdink: Janko in Metka, predigra k istoimenski operi, dijaški orkester, dir. Nerat. 6. a) Vilko Novak: Domovini, četverglasni zbor, gojenke drž. žen. učiteljske, dir. g. prof. Sprachmann, b) Mirk: Na trgu, dir. g. prof. Ropasova. 7. Lehar: Napolitana, serenada iz operete Carevič, dijaški orkester, dir. Nerat. 8. Dr. Schwab: Moja kosa, Vilko Novak: Planula zora, poje pevski zbor realč. nov, dir. prof. Schweiger. 9. Milutin Bojčić: Plava grobnica, deklamira osmošolce Radivoj Milenković. 10. Rachmaninov: Prelude No. 2, dijaški orkester. Vstopnina je neznatna in sicer za srednješolce 1 Din, za osmošolce 50 para, za odrasle pa 5 Din.

Cirilmetodarji!

Udeležite se sigurno občnega zbora, ki se bo vršil jutri v petek, dne 20. t. m. v restavraciji Narodnega doma ob 20. zvečer. —

Napredovanje.

Z dekretom notranjega ministrstva je policijski okrajni nadzornik g. Ivan Kralj napredoval v 3. skupino II. uradniške kategorije. Vzorni in splošno priljubljeni g. nadzornik je pa pravico do tega napredovanja dosegel že približno pred petimi leti, z zakasnitvijo ima okrog 15.000 Din škode in isto stopnjo so dosegli tudi nekateri, katerim je nekdanj poveljeval.

Laž o zatiranju Nemcev

si je dovolil pod naslovom »Schulkindertag« in Slovenien« v reviji »Daheim« nemški pisatelj Paul Oskar Höcker. Mož dela že dolgo slabe usluge nemški književnosti in nemškemu tisku: najprej s slabimi kriminalnimi romani, v vojni dobi s povečevanjem Viljema in njegove soldateske, sedaj pa s slikanjem ogroženega »Deutschum-a« tam, kjer ga ni. Zanimivo je, da si je snov nabral lani, ko je bil z drugimi nemškimi književniki in novinarji kot gost v Jugoslaviji. Samo on — in nihče drugi — je videl strašno zatiranje nemštva v Sloveniji, kar seveda ni težko, ko se je že enkrat osmelil do trditve, da je bila nekdanj — vsa Slovenija nemška. V dokaz navaja enostavno iz Savinjske doline nekdanje krajevno ime »Sachsenfeld«. — Ugledna revija mu je nasledila, življenje Nemcev pri nas ga pa najbolje postavlja na laž. —

Gralski kline v četrtak

Mačja steza

Sudermann

Udruženje rezervnih oficirja i ratnika.

V nedeljo dne 22. t. m. ob 10. dop. bo v mali dvorani Narodnega doma članski sestanek. Sestanka se udeleži tudi predsednik osrednje uprave iz Beograda g. Radosavljevič. Udeležba obvezna. — Predsednik pododbora Jakob J. Perhavec. —

Družabni večer Sokola v Ptuj.

V soboto, dne 14. t. m. se je vršil ob množestvilni udeležbi osmi družabni večer našega društva. Otvoril ga je starosta br. dr. Šalamun s kratkim nagovorom. Sledilo je zanimivo predavanje br. Sluge o Društvu narodov. Predavatelj je orisal zgodovinski razvoj, organizacijo, posebno pa delovanje in uspehe lige narodov od preobrata in žel zaslužen priznanje. Temo »Bratstvo« pa je podal nato prosvetar br. Šterk, ki namerava na vsakem večeru obdelati po eno sokolsko načelo. Razgovor o letnem telovadišču, ki je sledil predavanjem, je bil prav živahen. Br. ing. Ozvald je prečital poročilo odseka o pripravah in proračunu. Debata, ki se je razvila pozneje, pa nas je uverila, da bo imelo društvo pri zgradnji telovadišča močno oporo v članstvu. —

Sokolska tombola v Ljutomeru.

Običajna, daleč naokoli znana tombola Sokolskega društva se bo vršila v četrtek, dne 17. maja (Vnebohod) na Glavnem trgu. Dobitki so letos posebno izbrani in privlačni: 2000 Din v bankovcih, nov šivalni stroj, novo moško kolo, vreča bele moke in voz drv; razen tega par sto drugih lepih dobikov. Karte po 3 Din v vseh trgovinah. —

Pomočniški zbor gremija trgovcev v Mariboru

poziva svoje člane, da pridejo v petek 20. aprila ob 19. uri v dvorano hotela pri »Zamorcu« na redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: Poročilo načelnika, blagajnika in računskih preglednikov, volitve, določitev pristojbine članov, posvetovanje radi lastnega lokala, referati in drugo. Če ob napovedani uri ne bo navzočih vsaj 20% pomočnikov, bomo uro pozneje veljavno sklepali neodvisno od števila navzočih. Tovariši, ki želijo postaviti predloge, na jih po možnosti pismeno predložijo odboru ob napovedani uri. Zboru bodo prisostvovali gg. delegati gremija. —

Znamenitost Koroške ceste

je tvrdka L. Ornik, kjer dobi človek vse, kar rabi za oblačila. Kdor ne verjame, naj se prepriča. — VI.

Golzeril.

lahki 1/2 težki in originalni kakor tudi nad 30 modelov promenadnih čevljev nudi Karo, Koroška c. 19. — IV.

Otrok ali avtomobil

ŠTEVILO PORODOV PADA V NEMČIJI RAVNO TAKO KAKOR V FRANCIJI.

Za Francozi so prišli sedaj na vrsto Nemci z vedno manjšim številom poro-
dov. Znižanje tega števila je v današnji
dobi neizogibno. Nemški nacionalistični
fanatiki so varali sami sebe, ko so pred
nekaj leti z veliko gesto pisali: »Glejte,
kako Francozi izumirajo, dočim se mi
množimo.« Zadnje ljudsko štetje v Nem-
čiji sredi junija 1926 je presenetilo z ve-
liko številko 63 milijonov prebivalcev,
s številko, ki je bila večja od predvojn-
e. Mnogi so mislili, da pomeni ta številka
zvišanje poro-
dov in da se bodo tako na-
domestile vojne izgube. To je bilo pa
napačno. Število prebivalstva se je zvi-
šalo z naselitvijo Nemcev iz drugih de-
žel in z raznimi emigranti, ki so se v
Nemčiji naselili.

V resnici pada tudi v Nemčiji šte-
vilo poro-
dov. V zadnjem četrtstoletju je
številka poro-
dov padla od 37 na 19,5 in
je približno na isti višini kot v Franciji.
Vojna in vojne posledice niso s tem pa-
danjem v nobeni važni zvezi. Veliko
važnejši in odločnejši so gospodarski
momenti, pri gotovih slojih pa tudi oni
ne pridejo niti malo v poštev. Kakor pov-
sod, tako je tudi v Nemčiji začetek pa-
danja ali omejevanja poro-
dov zgoraj, to
je pri onih krogih, ki so gospodarsko
najmanj ogroženi. Od teh krogov se širi
padanje na vse meščanske sloje, iz mest
pa tudi na deželo.

Nekdaj in od tega je že precej dolgo,
ni bilo na deželi po vseh državah niti
govora o omejitvi poro-
dov. Poljedelcu
je bila predvsem potrebna delovna moč
potomcev. Potrebna je bila v toliki meri,
da se ni upoštevalo niti dejstvo, da po-
samezne kmetije ne morejo prerediti

številnejšega potomstva. Dokler so otro-
ci doraščali, so imeli vsi dovolj dela, ko
so pa odrasli, je pa en del prevzel do-
mačijo, drugi se je pa preselil v mesta.
Z uporabljanjem strojev pri poljedel-
skem delu so pa postale mnoge delovne
moči odveč in način življenja se je vse-
splošno vedno bolj ravnal in izjednače-
val po načinu mesta. Pomanjkanje do-
mačega dela, katerega se otrok nauči
sam od sebe, ustvarja potrebo drugo-
vrstne vzgoje, ki postaja vedno dražja.
Njeni stroški krčijo zaslužek onim, ki so
pri starem svojem poslu.

Ameriška parola: »Otrok ali avto« se
širi po vsem svetu. V Ameriki je nam-
reč takoj z velikanskim razvojem For-
dove avtomobilske industrije avto po-
stal ideal in krona urejene domačije.
Mesto za potomce, se je začelo varče-
vati za avtomobile. Avtomobil ni bil več
luksus, luksus je postala številnejša dru-
žina. Da je po velikih mestih vedno več
ljudi, za katere je ameriška parola brez-
predmetna, ker ne zmorejo stroškov
niti za eno, niti za drugo, je seveda tudi
razumljivo. Sploh pa rezultati ljudskega
štetja za posamezna velika mesta ne mo-
rejo dati prave slike. Mestno prebival-
stvo narašča po priseljevanju iz dežele.
Kako je s porodi, se vidi šele tedaj, če se
pri celokupnem prebivalstvu kake deže-
le ali države navedejo v številki tudi
slučaji smrti, slučaji porok in slučaji po-
rodov leto za letom. Primerjanje teh šte-
vilk šele da pravo številko. Zanimivo
pri tem in že običajno po vseh visoko
civiliziranih deželah je pa to, da precej
narašča število porok in razporok.

Originalna aprilska šala

Ni še pozabljena aprilska senzacija, ki
jo je povzročilo »Jutro« s svojimi april-
skimi članki in izborni uspešni retušir-
mi. Te nenavadne senzacije pa so se
doslej pojavljale le v dnevnikih in ilu-
strovanih listih (neki zagrebški list je
poročal o potopu Anglije, ki se je kot
Atlantida pojavila nekje sredi oceana,
ilustrovan priložna »Prager Presse« je
prinašala sliko sodobne Prage z nebo-
tičniki in raznimi čudeži iz delavnic
spretnih fotografov, retušerjev in klišar-
jev), v strokovnih glasilih se te vrste
»novosti« do letos niso našle. Letos pa
je uvaževano strokovno tiskarsko gla-
silo »Klimschs Anzeiger für Drucker-
einen«, ki izhaja že 56 let v Frankfurtu ob
Mainu, v svoji aprilski številki prineslo
povsem v tonu resne strokovne razpra-
ve pisan članek o fenomenalnem izumu
novega stavnega stroja za tiskarne. Da
bi bila verjetnost še večja in ker še-le
slika pridobi skeptika, je bil članek
opremljen tudi z dvema fotografskima
posnetkoma novega stroja »Epytonil«,
ki bi imel biti razstavljen že na letošnji
razstavi v Kölnu. Fenomenalni izum bi
se odlikoval po podvojeni delazmožno-
sti napram sedanjim rezultatom, tako bi
mogel producirati do 10.000 črk stavka
na uro, bi imel posebno kontrolno pri-
pravo za zaposlene in še nebroj novih
poprav in aparatov. Stvar bi bila ostala
manj zamotana in bi se dala odpraviti
v drugi številki z običajno notico o 1.
aprilu, da se ne bi bil oglasil cel štab
resnih interesentov: strokovnjaki so se
začeli zanimati za stroj in izumitelja, v
uredništvo so začeli deževati dopisi celo
od drugih grafičnih strokovnih glasil,
konkurenčna podjetja so se diskretno —
in zavistno — zanimala za novost, neko
strokovno podjetje v inozemstvu pa se
je celo ponudilo za edino zastopstvo in
samoprodajo tega stroja. Uredništvu ni
preostalo drugega kot da natoči vsem
čistega vina; in tako je v zadnji številki
izšel poseben članek, v katerem se po-
jasnjuje drzna mistifikacija, fotografija se
je izvršila na ta način, da se je slikalo
enega že obstoječih stavnih strojev
(»Linotype«, na katerem se stavi tudi
naš list), ki se je pa s prizmo obrnil, tako
da je bil mesto na levo obrnjen na des-
no, ime »Epytonil« se dobi na ta način,
da se »Linotype« čita narobe, vse novo-
sti in nove aparate na stroju pa je izvr-
šil — dober retušer. — In tako so si
oddahnili strokovnjaki, zastopniki in
konkurenti po tako enostavni rešitvi te
svojevrsne »potegavščine«.

Raketni avto

Iz vrste teoretičnih fantazij se izločuje
strel v vznemirje. Vidijo se že obrisi
silne naprave, ki bo lahko vrgla v veli-
kanske daljavo vozove ali letala z ljud-
mi in tovari. V Rüsselsheimu ob Maini
so napravili prvi poskus z raketnim av-
tomobilom. Ta avtomobil, ki je brez mo-
torja, gnan od raket, ki se dajo sprožiti
v serijah po gotovih presledkih, je izde-
lala znana velika tovarna avtomobilov
Opel. Izumitelj je pa nemški tehnik Maks
Balier. Raketni voz je nizek avto, ki
ima spredaj mesto motorja nekaj oklop-
ni sedež za voznika, na zadnji strani pa
dvajset odprtin za 9 centimetrov debele
vžigalne rakete. Gonilna sila tega voza
je smodnik teh raket. Rakete se vtakne-
jo v odprtine, voznik pritisne ob svojem
sedežu na vžigalni ročaj in odnese ga
kakor puščico iz loka naravnost na go-
tovo razdaljo. Če ne sproži ali ne vžge
hove raketne serije, ki se sama, kakor
naboj potisne naprej, obstane voz na
mestu, kakor vsako drugo vozilo, če
preneha gonilna sila. Prvi poskus ni bil
šala. Kdo je mogel vedeti, kako se bodo
vžigale rakete! Če bi se vžigale vse na-
enkrat ali pa prehitro, bi voznika od-
neslo v smrt. Poskus je pa uspel brez
vsake nesreče. Inženjer, ki se je vozil,
je seveda moral priznati, da vožnja ni
bila ravno prijetna. V 8 sekundah je bil
voz vržen v sto kilometerski tempo.
Izumitelj se je po tem poskusu že lotil
dela, da konstruira avtomobil, ki bi la-
hko preskočil reke in doline, končno na
letalo, gnano od raket.

Škodljivi delfini

Potniki po Sredozemskem morju ugo-
tavlajo v zadnjem času, da so pričeli
italijanski ribiči velik lov na delfine, one
simpatične in vitke ribe, ki tako razve-
seljujejo potnike, ko se mečejo iz morja
okoli ladij. Te vesele in živahne živalice
namreč strahovito uničujejo ribe in s
tem škodujejo ribarstvu. Zato je itali-
janska vlada pretleto nedeljo razpisala
nagrade za vlovljene delfine in sicer po
50 lir za samce ali neoplojene samice, po
100 lir pa za oplojene. To je spodbudilo
ribiče, da so se energično spravili na lov
na te ribe. Samo tekom zadnjih dveh
mesecev so ujeli okoli 400 delfinov in
prejeli za to 20.000 lir nagrade.

Gospodinja pa taka!

— Za božjo voljo, stara, kaj pa drgneš
krapa s Franc-Joževo grenčico?!
— I, saj je zapisano, da je ta grenčica
proti luskinam dobra ...

SVILA.

Ce se s svilo pravilno
postopa, bo vzdržala dol-
go in se ne bo potrgala
niti razpala.

Raditega, svila ne sme
priti v vročo vodo, am-
pak jo je treba na lahko
premečkati v mrzli raz-
topini »RADIONA«.

Ker je »RADION« iz-
redno sredstvo za pranje,
je tak način pranja po-
polnoma zadosten, da
svilo čisto opere.

Po takem pranju se
svila izpere v mrzli vodi,
a prvi taki vodi se doda
malo kisa, da se poka-
žejo barve v svojem
pravem sijaju.

Posebno važno je, ka-
ko se svila suši. Svilo
je treba zaviti v platno
in gladiti z likalnikom,
ko je še malo vlažna.
Tako bo svila ohranila
svoj sijaj.

Sport

Olimpijada 1928

V nedeljo 15. t. m. je potekel rok za
prijavljanje k nogometnemu tekmovanju
na letošnji olimpijadi. Topot se je pri-
glasilo 20 nacionalnih teamov v borbo
za svetovno prvenstvo; pri poslednji
olimpijadi v Parizu jih je bilo 22. — Če-
hoslovaki se ne bodo udeležili nogomet-
nega tekmovanja, pač pa pošljejo iz dru-
gih športnih panog številne tekmovalce
v Amsterdam. Vsa delegacija ČSR bo
štetla 223 oseb, od teh 160 aktivnih ude-
ležencev, 55 oficijelnih spremljevalcev
in 8 članov olimpijskega odbora. Zasto-
pana bo lahka atletika, ženski sport,
plavanje, veslanje, gimnastika, telovadba
(Sokoli), jahanje, petoboj, hockey, boks,
kolesarstvo, težka atletika, sabljanje, —
Švedka se ne udeleži nogometne olim-
pijade. Tako je sklenila v nedeljo Sven-
ska Fotbol Förbundet. — Potemtakem
nastopijo letos nogometna moštva Ar-
gentinije, Belgije, Bolgarske, Čile, Nem-
čije, Egipta, Estonske, Francije, Grške,
Nizozemske, Španske, Luksenburške,
Mehike, Portugalske, Poljske, Turčije,
Urugvaja, Amerike, Jugoslavije in Švi-
ce. Naslednjih držav, ki so bile v Parizu
l. 1924, zastopane, ne bo v Amsterdamu:
Italija, Litva, Češkoslovaška, Madžar-
ska, Rumunska, Irska in Švedska.
Igrali bodo po pokalnem sistemu. Prvo
žrebanje bo 25. aprila. Premaganec je iz-
ločen. V prvem kolu bo četvorica tea-
mov prosta. Po vsakem kolu bo novo
žrebanje dvojic. Turnir traja od 27. maj-
nika do 15. julija. Poslednji dan bodo od-
ločilne tekme. Igrali bodo na štirih no-
gometnih igriščih Amsterdama. Komisija
za turnir je sklenila prepovedati vsako
uporabljanje instrumentov, piščalk in
podobno za podžiganje igralcev. Le s
svojim lastnim glasom bodo navijači
smeli hrabriti igralce.

SK Ilirija — ISSK Maribor

V nedeljo bomo imeli priliko pozdra-
viti v Mariboru redkega gosta, prvaka
Slovenije v nogometu, ljubljansko Ilirijo,
ki nastopi v prijateljski tekmi s prvakom
mariborskega okrožja ISSK Mariborom,
da se moštvi malo поблиže spoznata na
zelenem polju, ker se bosta po vsej pri-
liki srečali tudi v finalu za letošnje pr-
venstvo Slovenije.

Ljubljanska Ilirija je že od l. 1920. —
ko je bil ustanovljen LNP — prvak Slo-
venije; pred tem časom pa je imela tudi
vsa leta prvenstvo Kranjske. Odkar ob-
stoja slovenski nogomet, se še ni po-
srečilo nobenemu klubu zamenjati Ilirijo
na vodilnem mestu. Preteklo nedeljo jo
je sicer premagalo ASK Primorje 2:1,
bila pa je to bolj zmaga srečnejšega in

ne prevladujočega moštva, kakor smo
na kratko javili v pondeljek po zagreb-
ških sportnih poročilih. V drugi polovici
te tekme je bila Ilirija v absolutni pre-
moči. Po nekih kasnejših vesteh ima na
ne nedoločnem rezultatu tudi
sodnik svojo zaslugo.

Ilirijanske igralce vodijo že dolga leta
resni izkušeni trenerji in ima klub stalne
zveze z avstrijskimi, madžarskimi in
najboljimi jugoslovenskimi moštvi, na-
pram katerim so Ilirijani vedno prav
častno zastopali svoje barve in naš no-
gometni sploh. Igralci Ilirije so tehnično
dobro izveščani, gojijo igro dolgih pa-
sov na krila in so hitri v startu. Vsi
napadalci so nevarni strelci, ki izkori-
ščajo nudeče se jim šanse.

Pričakovati je, da bodo priložnost red-
ke zanimive nogometne tekme SK Ilirija
— ISSK Maribor izrabili vsi Mariborčani,
ki se zanimajo za naš šport, in da bo-
do v nedeljo napolnili Ljudski vrt, kakor
to zasluži tekma.

PRIMORJE—RAPID.

Ljubljanski ASK Primorje se pogaja z
mariborskim Rapidom za odigranje pri-
jateljske tekme 22. tm. v Ljubljani. —
ISSK Maribor in SK Železničar vodita
razgovore z Varaždinom in Čakovcem
za gostovanja izven Maribora.

ZNS sodniška sekcija službeno.

Nedeljsko tekmo SK Ilirija—ISSK Ma-
ribor bo sodil g. dr. Planinšek, rezervno
Maribor—Železničar g. Bizjak in junior-
sko Maribor—Železničar g. Vesnaver.

Ženski kitajski diplomat

Prošli teden je posetila angleškega
zunanjega ministra Chamberlaina gospa
Sume Čeng, ki je imela nalog nacionali-
stične vlade v Nankingu, da izroči bri-
tanski vladi važne predloge. Ko se je
gospa Čeng izkrcala v Marseillu, je iz-
javila svoje trdno prepričanje, da se ji
bo posrečilo prepričati evropske vlade,
da je vlada v Nankingu prava kitajska
vlada, ki ima edina pravico zahtevati,
da jo kot tako tudi priznajo. Kitajsko
diplomatino opisujejo listi kot izredno
živahno žensko z jako lepim in očarlji-
vim nasmehom. Stara je šele 30 let in je
bila izbrana za to težko poslanstvo sa-
mo radi njenega izbornega poznavanja
evropske mentalitete. Baje je izjavila,
da bo z lahkoto ugnala vse diplomate
starega sveta. Gospa Čeng je pred dve-
ma letoma promovirala na pariški uni-
verziteti za doktorja prava. Nosi kratko
krilo in je strastna kadilka.

Zadržan.

— Bi lahko govoril z vašim šefom?
— Je odšel na sodišče.
— To ste mi že pred mesecem dni
rekli.
— Tako je. Ga še ni nazaj.

Hans Dominik:

Oblast treh

»Neomejene ... v kolikor tajna oblast ne postavi svojih mej ...«

Lord Horace je zapustil ministrskega predsednika. Imel je občutek, da ga dušijo stene. Zunaj na cesti si je globoko oddahnil in srkal sveži zrak. Vozniku je dal kratko povelje.

Skozi mesto se je vozil v prosto okolico. Cesta je vodila mimo livad in njiv, vasi in gozdov.

Lord Horace se ni brigal za okolico. Njegove misli so se bavile z oblastjo. Šele ob tej uri se je prav zavedel, v kako tesnih zvezah je njegova hiša s trojico, ki s svojo voljo zapoveduje svetu.

Njegova soproga je tako ozko znana z enim, najoblastnejšim. Soproga drugega je pa že več tednov kot gost pod njegovo streho.

Nehote in naglo mu je šinila misel. Zakaj ne bi Anglija vzela Jano Bursfeldovo za talko? Ali se ne bi dalo tako vplivati na voljo oblasti?

Tako hitro kakor porojena, je bila ta misel zavržena. Jana je pripovedovala, kako sta prišla Atma in Silvester v Ameriko in kako je že mali žarilec uničil Glossinovo letalo, da se je stroj raztopil, posadka pa zgorela. Kaj bi storila oblast, če bi Anglija položila roko na Jano? Danes, ko je njeno orožje veliko močnejše in ko zaleže po vsem svetu.

Lord Horace je opustil razmišljanje. Odkril se je, da bi mu veter med naglo vožnjo razhladil vroče čelo. Misli pa ga niso hotele zapustiti. Diana pozna enega, Jana je pa soproga drugega. Neka možnost bi se vendar morala najti, da bi se prišlo z oblastniki v stike. Najti bi se morala pot, po kateri bi Anglija lahko prišla iz velike zagate. Take misli so ga prevzemale do konca vožnje.

V veliki dvorani Maitland Castla je sedela Jana na svojem priljubljenem prostoru. V kotu, odkoder se je videlo na verando in v park. Košarica s šivanjem in pletivom je stala pred njo. Izgotavljala je neko jopico. Delo je pa ležalo na mizi in njene oči so bile uprte v neko pisanje. V modre tipe brzojavnega pisalnika. V zadnjo brzojavko oblasti. Ko

je došla brzojavka oblasti tudi na Maitland Castle, jo je Jana obdržala. Par dni jo je že nosila vedno s seboj ter jo vedno zopet brala, kadar je bila sama.

Njen pogled se ni mogel ločiti od znakov. Preslišala je prihod Diane, ki je tiho pristopila ter ji položila roko na ramo.

Jana se je zdrznila. Papir je skušala skriti med perilom.

»Jana, otrok moj! Že zopet brzojavka?«

»Oh, Diana ... Vi ne veste, kaj pomenijo besede na tem papirju za mene. Vsemu svetu je poslana ta brzojavka. Jaz pa vidim pred seboj njega, ki jo je poslal.«

Diana je sedla mladi ženi nasproti. Videla je, kako je rdečica spreletela njeno lice in čitala je v tem obrazu, kakor v odprti knjigi. Veselje, da soprogo živi. Ponos, da je ideja velikega dela v genijalni iznajdbi njenega soproga. Sreča, da bo po dopolnitvi Silvestra zopet lahko objela.

Jana je še bolj zardela. Slaboten smehljal se je pojavil na njenih ustnicah.

»Kar pravite, bi me moralo navdati s ponosom. A vendar, kaj sem jaz Silvestru? Kaj sem mu lahko še sedaj? Čim bolj povišujete mojega moža in njegovo delo, tem manjša in manj vredna se zdim sama sebi. Bojim se svidenja. Kako naj objamem moža, katerega bo gledal ves svet. Kaj mu bom še lahko?«

Diana se je vzravnala.

»Kaj govorite, Jana! S svojimi besedami grešite na sveti nalogi žene. Ali mu niste soproga? Ali ne izpolnjujete s tem najvišje zakone, ki jih je narava predpisala ženi?«

Z naraščajočo radostjo je Jana poslušala te Dianine besede.

»Jana! Potomca mu date. Rod nadaljujete, v katerem bo živelo ime in slava Silvestra Bursfelda. On tega ne ve. Kako bi bil vesel, če bi vedel.«

»Mislite? ...«

»Seveda, gotovo!«

»In Vi, Diana ...?«

»Jaz ...?«

»Zakaj še lord Horace ne ve, da ...«

Z naglo kretnjo je Diana obrnila svoj pogled proti parku. Jana je videla njeno rdečico na tilniku.

Težak molk. Diana Maitland se je zopet nekako trudno obrnila proti Jani. Vprašanju pa ni odgovorila. List papirja je vzela mladi ženi iz roke.

»Da, da ... ta brzojavka ... To so ponosne besede nepremagljive sile ... Človeštvu pa napovedujejo mir. Poznam politiko, njega pota in sredstva ... v duše tisočerižen in mož se lahko vglobim. Tem ljudem pomenijo besede brzojavke usodo in življenje. Včasih se mi pa zdi, da sanjam in da ne vem prav, kaj te besede pomenijo ... Da, Jana, včasih dvomim, da je res ... Pa mora biti res ... Saj so besede Erikove ...«

»Erik? ... Mislite Erika Truwora?«

»Da, Erik Truwor.«

»Poznate Erika Truwora?«

»Da ... spoznala sem ga pred leti v Parizu.«

»Vi poznate Erika Truwora, najboljšega prijatelja mojega moža.«

»Da, poznam ga ... zelo dobro sem ga poznala.«

Pa nikdar ne govorite o njem. In vendar je bilo njegovo ime že tolikokrat v najinih razgovorih.

Pustite, Jana! ... To so spomni, ki ... bi jih rada pokopala ... pozabila. Sedaj poznam samo še njegovo delo in mislim samo še na to. Ali se bo posrečilo? ... Ali bo idealna volja v posesti neskončne moči v stanju, da da človeštvu mir in da svet na novo uredi v človečanski prid ... Mislim, da se mu bo posrečilo ... Dokončal bo svoje delo in začela bo nova doba za zgodovino in politiko Ev-

rope ... za ves svet.«

Naenkrat je stal lord Horace v dvorani. Diana je bila v zadregi, ko ni vedela, koliko je njen soprog slišal od tega razgovora.

»Tudi tukaj politika? Kjer sem iskal mir, sem našel vedno le politiko.«

»Mora že tako biti, Horace.«

V gradovih in kočah, v zadnjih kotičkih sveta je vse zanimalo eno in isto vprašanje. Ali mora biti nekaj bolj vzvišenega kot to, da zadobi svet svoj mir, da bo brezkrainega in nesmiselnega uničevanja in ubijanja enkrat konec ...?

»Ti se že počutiš nekako kot državljanka novega sveta. Kaj bo iz naše dežele ... Iz britanske svetovne sile. Ti je vseeno. Seveda ... Ti nisi rojena Britanka.«

Dalje prihodniti.

Prodajalka

izvežbana v trgovini mešanega blaga z večletno prakso se išče za stalno mesto. Plača po dogovoru. Ponudbe na Pošto predal št. 31, Maribor. 830

Sprejemem takoj šiviljo

za izdelovanje ovratnikov. F. Verdnik, Maribor, Aleksandrova c. 55. 832

Stanovanje

obstoječe iz 4 sob, kopalnice in kuhinje se takoj odda v najem v novozgrajeni hiši na Betnavski cesti 37. Posojilnica Maribor, Narodni dom. 834

Še vedno

je vse modne predmete za gospođa ako se reflektira na dobro in lepo blago mogoče kupiti edino pri

Josipu Karničnik, ki se nahaja sedaj

na Glavnem trgu 11

Posebno velika izbira modernih samoveznic, ovratnikov in srajc, klobukov in čepic, nogavic in čevljev za dame in gospode. V

Uslužbenski

davek

s komentarjem fin. svetnika J. Mosetizh-a se dobi v knjarni

Tiskovne zadr., Maribor
Aleksandrova 13

Cena izvoda je 18 Din

ANGLEŠKI IN OSTRAVSKI PLINSKI KOKS

prvovrstne kakovosti oddaja na drobno in na vagone najceneje 770

MESTNA PLINARNA

Vse vrste svile

od 28 Din naprej
dobite edino le pri

J. TRPINU
Maribor, Glavni trg 17.

ANTON NOVACAN

CELJSKA KRONIKA

dramatski mozaik v treh delih

prvi del

HERMAN CELJSKI

je pravkar izšla. Broširana knjiga velja
Din 40.— v platno vezana Din 48.—

Dobi se v knjarni

Tiskovne zadruge v Mariboru
Aleksandrova cesta št. 13

Najboljše suknjo za plašče

in spomladanske obleke, volneni rips, kasha in druge novosti za ženske obleke, perilo, ovratnike, samoveznice, nogavice i. t. d. kupite najceneje pri tvrdki

I. N. ŠOŠTARIČ, Maribor,
Aleksandrova cesta šte. 13

Zahvala

Za dokaze toplega sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga, očeta in svaka, gospoda

Stevo Savernika

kantinera, rezervnega narednika-invalida

in spremstvo na njegovi zadnji poti, bodi vsem številnim kolegom, prijateljem in znancem izrečena tem potom najiskrenejša zahvala. Zahvaljujem se predvsem komandantu mesta pukovniku g. Milanu Radojeviću, častit. vojnemu svečeniku g. Trbojeviću, častnikom in podčastnikom 32. artilerijskega polka in vojaški godbi garnizona Maribor, za nadvse častno spremstvo.

Žalujoča soproga Sonja Savernik